

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs I. De vita & honestate Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

LIBER TERTIUS.
DECRETALIUM.

TITVLVS I.

DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

Nomine Clericorum absolute prolato non intelliguntur quidem in materia odiosa Episcopi, alique in dignitate Ecclesiastica constituti, aut Canonici cathedralium Ecclesiarum, vel Regulares; quia tamen huius Tituli materia etiam, & potissimum his in dignitate Ecclesiastica constitutis, uti & Regularibus convenit, ideo etiam Rubrica hæc ad eos extendenda est, si tamen, quod de vita ac honestate Clericorum statuitur, non videatur potius materia favorabilis, quam odiosa.

§. I.

Qualis vita probitas, & conversatio requiratur in Clericis?

Statuit Concilium generale Lateranense, sub Innocent. 3. celebratum, prout refertur in c. *Vi Clericorum* 13. h. t. ut omnes Clerici, præsertim in sacris ordinibus constituti in Latina Ecclesia continent, & castè vivant, (juxta delicti gravitatem puniendi, si contra hanc constitutionem deliquerint) neque monasteria Monialium sine manifesta & rationabili causa frequentare præsumant, prout prohibetur c. *Monasteria* 8. h. t. ad

Compend. v. v. b. g.

omnem scilicet intemperantis animi suspensionem præcavendam, sanctitati Clericorum maximè contrariam.

Secundò in eodem Concil. prout refertur in c. *A crapula* 14. h. t. etiam statuitur, ut omnes Clerici à crapula & ebrietate diligenter abstineant, neque alios ad bibendum incitent, aut se mutuo ad æquales haustus provocent, sub pena suspensionis ab officio vel beneficio.

Tertiò vult Pontifex ab omni avaritia eos esse, quam maximè, alienos; & hinc in c. *Cum ab omni* 10. h. t. non vult, ut Judices, delegati à Papa, salarium accipiant à partibus pro labore judicandi, (cum ex suis beneficiis hi tales sufficientes sustentationi redditus habeant) præter esculenta quædam, & poculenta, liberaliter oblata, & modica, quæ inter paucos dies absumi possunt, c. *Statutum* 11. §. *Insuper de Rescriptis* in 6. & nisi, necessitate cogente, extra domicilium suum ad causam sibi commissam cognoscendam exire debeant, quo in casu expensas itineris, moderatas tamen petere possunt à partibus (cum eorum beneficia non conferantur talibus cum annexa jurisdictione ordinaria ad taliter judicandum) vel si congruam sustentationem non habeant ex aliis redditibus Eccle-

ggg hactis,

clericalibus, quia *s. Cum ab omni*. de iudicibus delegatis, qui sufficiens sustentationi beneficium habent, loquitur.

Neque tamen hæc constitutio de Iudicibus tantum à Papa delegatis intelligi debet, sed etiam de ordinariis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, quibus ex beneficio suo, vel ex publico, sufficiens salarium numeratur, cum sententiæ venales utroque jure prohibita sint; quin etiam Iudices ab inferioribus ordinariis, Episcopis v. g. delegati; spectato jure communi, à partibus pro ferenda sententia nullum salarium, munus, sportulas, aut xenia, &c. accipere possunt, cum ab ordinario delegante, cujus est ratione officii causas expedire, victualia & expensæ his delegatis solvendæ sint. Consulenda tamen in his, & observanda recepta consuetudo, juxta quam moderatum quid à partibus nonnunquam exigitur, quæ sæpissimè fundatur in defectu sufficientis salarii aliunde assignati.

Quartò, plura alia ad mores & honestatem vitæ Clericalis conducentia in variis hujus Tituli capitulis statuta sunt, quæ utiliter legi possunt, & utilius observantur.

§. II.

De habitu, & vestitu Clericorum.

Quod Clerici in sacris ordinibus constituti, & beneficiati, etiam si minoribus tantum initiati sint, præter coronam, sive tonsuram congruam in capite, vestem ordini Clericali convenientem deferre debeant, ob status decentiam, ex *c. Clerici* 11. *h. t. ex Clement. 2. eodem* & *ex Trident. sess. 14. c. 6. de ref. m.* patet; ex quibus juribus etiam

patet, non tantum varia genera vestimentorum, rubra v. g. vicidia, linteæ, auro multo illusa, intertextæ, aut ornata, &c. prohibita illis esse, (nisi specialia privilegia, qualia Cardinales habent aliud permittant, aut necessitas ex parte sub pœna suspensionis à percipiendis fructuum Ecclesiasticorum, aut habilitatis ad Ecclesiasticum beneficium, aut amissionis privilegii fori, &c. sed etiam aliorum etiam gestationem (nisi ex officio dignitatis Ecclesiasticæ hoc illis committatur) & armorum delationem, nisi iusta causa pro sui defensione, in tantis talia licita faciat sæcularibus Clericis recepta consuetudo, quæ multa de prohibita, hodie licita facit.

§. III.

De negotijs, & exercitijs, quæ Clericis sunt prohibita.

Prohibetur quidem Clericis in genere, ut ne officia, commercia, & negotia sæcularia, maxime in hoc exercceant, in specie tamen *in c. Clerici* 15. *h. t.* prohibetur illis, ne ministeriis, histrionibus intendant; ne tabernaculis publicis adeant, nisi ob necessitate itinere constituti; ne aleis ludis, vel ejusmodi ludis intersint, quæ fortunam, quam arte & industria ludentium reguntur, ita ut gravem pœnam incurrant de jure, si in negotijs quantitate, aut cum publico lucro ludos tales frequentent, & in *c. Clerici* 14. *h. t.* prohibetur illis, ne in templis exhibeant ludos theatralis nature honestos, & scurriles, nullâ conditione suffragante; præsertim etiam,

personæ religioſæ, ludibrii cauſâ, ſub ſiſto ſchemate introducuntur (pia tamen ſpectacula in templis exhibere, ad præſepium, aut ſepulchrum Chriſti, &c. non prohibetur) & in c. *Ex literis* 16. h. t. negotiationes ſi exerceant illis illicitas, & prohibitas, de quibus infra, prætermiſſis divinis officiis, ac ter moniti ab Epifcopo ſuonon deſiſtant, amittunt privilegium Clericale, quoad bona patrimonialia, & facultates tales illis competentes, ita ut non minus quam Laici ad omnia onera, & tributa ex hiſce facultatibus ſuis obligentur, quia talia agendo reddunt

ſe indignos privilegio Clericali: & denique juxta c. *Clerici. eodem in 6.* omni privilegio Clericali privantur, ſi joculariores, mimos & hiſtriones, &c. ſe præbeant, ac ignominioſam hanc artem per annum publicè exerceant, vel etiam breviori tempore, poſtquam ter ab Epifcopo, aut ſuperiore ſuo moniti, non reliquerint; eò quòd ſcilicet talia faciendo multùm detrahant dignitati ordinis Clericalis, & ipſo jure ſint infames L. 2. §. *ult. junct. Gloſſ. V. Deſinit. ff. De his qui notant. infam.* Vide plura in *Clement. Diœceſanis* 1. h. t.

T I T V L V S II.

DE COHABITATIONE CLERICORVM,
ET MULIERVM.

§. I.

An, & quatenus Clericis cum mulieribus cohabitare liceat, vel non?

Prohiberi hanc cohabitationem, niſi ob ſanguinis conjunctionem, in primo vel ſecundo gradu nihil ſævi, ſeu inſultuoſi criminis ſuſpicari liceat, ex c. *A nobis* 9. h. t. patet, ita ut illorum cum extraneis junioribus ſceminis cohabitatione prohibita omnino ſit; cum conſanguineis verd in primo & ſecundo gradu permittatur quidem, ſi nulla criminis ſuſpicio ſit, prohibita tamen & ipſa ſit, ſi inter has etiam perſonas, vel pediffequas earum ſuſpicio eſſe poſſit, & hinc magis conſultum videtur dignitati Eccleſiaſticae, ſi perſonæ tales, quamvis conjunctæ ſint, in aliis ædibus ſeparatis

habitent, & alantur, niſi ad œconomiam ducendam neceſſariæ ſint. Videantur & obſerventur hac in re ſtatuta cujuſlibet Diœceſis.

§. II.

De pœnis, quæ jure Canonico ſunt ſtatuta in Clericos converſantes cum ſceminis ſuſpectis, vel concubinariis.

Excommunicari jubetur in c. *Si quiſquam* 2. h. t. Clericus in factis conſtitutus, ſi de crimine fornicationis cum ſceminâ ſuſpectus, poſt tertiam admonitionem inveniatur cum ea converſari, & ſceminâ Canonice puniendâ ſtatuitur, & in c. *Sicut* 4. h. t. ſi concubinas ſuas, quas in ſacris ordinibus conſtituti habent, ab Epifcopo moniti, ut eas dimittant,

Ggg 2 dimittant